

УТВЪРДИЛ:

Д-Р ДОНЧО БАКСАНОВ

Областен управител

**Областна стратегия за развитие на социалните
услуги в област с административен център град
Пазарджик
2011 – 2015 г.**

Годишен мониторингов доклад за 2012 г.

март 2013

Съдържание

I.ВЪВЕДЕНИЕ	3
II.Цели и задачи на мониторинга и оценката	4
1.Конкретни цели и задачи на системата за мониторинг и оценка	4
2.Критерии за оценка	5
3.Обща визия	7
III.Отчет по приоритетни направления	8
1.Приоритетно направление 1: Превенция за деца и семейства в риск	8
2.Приоритетно направление 2: Деинституционализация на грижите за децата	16
3.Приоритетно направление 3: Социално включване на общности в неравностойно положение и уязвими групи	24
4.Приоритетно направление 4: Грижа за старите хора	30
V.Открити, закрити и промяна на вида на капацитета на социалните услуги през 2012 г.	37
VI.ИЗВОДИ	38
VII.ПРЕПОРЪКИ	38

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият годишен мониторингов доклад за област Пазарджик е етап от процеса на стратегическо планиране, развитието на социалните услуги, заложен в Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Пазарджик (2011-2015).

Областната стратегия за развитието на социалните услуги в област Пазарджик (2011 – 2015 г.) е разработена като секторна политика в областта и е представена за обсъждане и утвърдена от Областния съвет за развитие и Областния управител през м. декември 2010г. Тя е създадена в процес на партньорство между заинтересованите страни в област Пазарджик – Областна администрация, Общинските администрации и съвети, териториалните структури на Агенцията за социално подпомагане (АСП), местни структури на централната държавна власт, доставчици на социални услуги и местни граждански организации (НПО). Стратегията е разработена с подкрепата на областна администрация Пазарджик и е координирана от Регионалната дирекция „Социално подпомагане“ (РДСП) Пазарджик с техническа помощ от страна на УНИЦЕФ. Инициативата за областно планиране на социални услуги в област Пазарджик е подкрепена и от МТСП и АСП, в синхрон с националните приоритети на социалната политика. Инициативата пилотира комплексен модел за планиране, разработване и осигуряване на услуги на областно равнище, като по този начин се гарантира изграждането на една по-ефективна и ефикасна система за предоставяне на социални услуги и използване на структурните фондове на Европейския съюз.

Стратегията задава областната рамка и параметрите на социалните услуги във всяка от общините на територията на областта. В географско отношение стратегията покрива всички общини на територията на област Пазарджик. Областната стратегия е основа за разработване на Общински стратегии за развитие на социалните услуги в конкретните общини. През 2011 г. с решения на Общинските съвети са приети всички Общински стратегии. Стратегията за развитие на социалните услуги в област Пазарджик 2011-2015” е одобрена с Решение на Областния съвет за развитие, на заседание проведено на 03.12.2010 г., с Протокол №23 на основание чл. 67, ал. 3 от ППЗРР.

Областната стратегия за социалните услуги цели да превърне област Пазарджик в регион с достъпни, разнообразни и качествени социални услуги, които допринасят за подобреното качество на живот, максималната самостоятелност, пълноценната реализация и грижа за хората, и общностите в риск. В рамките на изпълнение на приоритетните направления, заложените мерки и дейности, са насочени към развиване

и предоставяне на социални услуги на областно ниво, подобряване на достъпа до качествени социални услуги, повишаване на ефективността и ефикасността на системата за социални услуги, и използването на различни национални или структурните фондове на Европейския съюз.

Постоянният мониторинг се осъществява с прякото участие на всички заинтересовани страни – Областна администрация, общини, Регионалната дирекция за социално подпомагане (РДСП), дирекциите „Социално подпомагане“, доставчици на услуги.

Консултативният съвет, осъществил мониторинг и оценка на Областната стратегия предостави на доставчиците на социалните услуги анкетна карта, с цел оценка на качеството на социалната услуга през призмата на потребителите. Аналитичният доклад е продукт на съвместните усилия на екипа на Звеното за мониторинг, сформирани със Заповед №РД-383/30.12.2011 г. на Областния управител на област Пазарджик.

II. Цели и задачи на мониторинга и оценката

Системата за мониторинг и оценка е ключов инструмент за развитие на политики и програми в социалната сфера и особено, за дългосрочни и комплексни интервенции като Областната стратегия за социалните услуги в област Пазарджик. Резултатите от мониторинга и оценката са основа за актуализацията на стратегията по отношение на приоритетните направления и целите, както и за препланирането на оперативните задачи в хода на изпълнението.

1. Конкретните цели и задачи на системата за мониторинг и оценка са:

1. Осигуряване постоянен поток от актуална информация за развитие на социалната среда в област Пазарджик, чрез:

- Наблюдение на промените в базовите индикатори за ситуацията;
- Обратна връзка от целевите групи и преките потребители за вида и качеството на предоставяните услуги и подкрепа;
- Обратна връзка от преките изпълнители на дейностите за трудностите в изпълнението на услугите, възможностите за усъвършенстване и нуждите от обучение, и развитие на човешките ресурси.

2. Обезпечаване на текущия мониторинг при изпълнение на дейностите по Стратегията на областно и общинско ниво чрез:

- Събиране на информация за обема и преките резултати от осъществяваните дейности/услуги;
- Пряко наблюдение на методите и начините на текущото изпълнение на планираните дейности, както и на степента на изпълнение на времевия график на дейности и резултати;
- Анализ на резултатите от мониторинга в сравнение със заложените количествени и качествени индикатори в Плана за действие;
- Предоставяне на консултации и съвети на място на преките изпълнители на стратегията – общини, външните доставчици на услугите, свързани сектори и други за подобряване на дейностите и качеството на социалните услуги.
- Изработване на комплексна оценка за ефекта и цялостното въздействие от изпълнението на Областната стратегия от гледна точка на целевите групи.

3. Осигуряване на системно актуализиране на Областната стратегия, подобряване на политиките за социално включване и постоянно усъвършенстване на социалните услуги и мерки чрез:

- Предоставяне на конкретни препоръки за актуализиране на цялостната Стратегия по отношение на избраните приоритетни направления, дългосрочни и краткосрочни цели на интервенция;
- Препоръки и текуща, актуална информация за оперативно препланиране на дейностите и следващите етапи от изпълнението на предвидените дейности – социални услуги и мерки;
- Системна обратна връзка от потребителите на услуги и препоръки за подобряване на вида и качеството на услугите в съответствие с реалните групови и индивидуални потребности;
- Консултации и методическа помощ за усъвършенстване и подобряване на качеството на социалните услуги по Общини;

2.Критерии за оценка :

Релевантност – съответствието на целите и интервенцията спрямо реалните проблеми и конкретните потребности и възможности на рисковите групи;

Ефикасността на изпълнените дейности и постигнатите преки резултати по отношение на обема на дейностите, спазването на времевия график, планираните /вложените ресурси;

Ефективност – оценка на реалните ползи и ефекти за потребителите на услуги, както и на степента на обхващане на целевите групи, индивиди и общности в риск от изпълнените дейности.

Качеството на предоставените социални услуги се оценява през призмата на ефекта и ползите за потребителите при задоволяването на техните потребности - индивидуални и общи за рисковата група;

Идентифициране на добри практики чрез мониторинг и мултиплициране на натрупания опит по места.

Таблица 1 Описани добри практики на социални и други услуги в област Пазарджик, брой услуги, разделени по общини според вида на услугата

Област	Държавно делегирани дейности			Други услуги	
	Услуги в общността	Услуги в общността - резидентен тип	Специализирани институции	Общински дейности	Смесени и други услуги
Добри практики на областно ниво					
Община Брацигово		1			
Община Пазарджик	3				
Община Панагюрище	1				
ОБЩО	4	1	0	0	0

Добрите практики бяха идентифицирани по критерии и конкретни показатели, разработени и утвърдени от Координационият Екип на Проект "Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище".

Подходите на работа /посещение на място, изискване на документи - справки, анализи,/ бяха напълно достатъчни за пълното обследване на добрите практики в социалните услуги на територията на област Пазарджик.

Социалните услуги в област Пазарджик са достъпни, разнообразни и качествени. Те допринасят за по-добър самостоятелен живот на уязвимите групи. Социалните

услуги, включени в годишните планове, в по-голямата си част са насочени към деца и лица, настанявани през годините в специализирани институции, които предстои да бъдат закрити или реструктурирани, а потребителите върнати по родните им места. Общините в област Пазарджик са мотивирани за разкриване на социални услуги в общността и търсят възможност, чрез проекти за изграждането им. Прави впечатление, че в областното планиране и изпълнение на социалните услуги пилотира комплексен модел за осигуряване на услуги на областно равнище, като по този начин се гарантира една по-ефикасна мрежа от социални услуги.

В съответствие с тези цели и задачи, изграждането и функционирането на цялостна Система за мониторинг и оценка дава реални, практически ползи за общините и структурите, които изпълняват Стратегията. Препоръките за промени, постоянният поток от информация и обратната връзка от потребители на услугите, осигурен от Системата за мониторинг и оценка са задължително условие за ефективното изпълнение на Стратегията.

Избраните за наблюдение приоритетни направления за съдържанието на социалните услуги включват:

Приоритетните целеви групи, към които са насочени социалните услуги и мерки за социално включване в област Пазарджик са:

1. Уязвими семейства с деца в риск;
2. Деца и лица, отглеждани в специализирани институции;
3. Деца в риск, включително необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от образователната система;
4. Деца и лица с увреждания;
5. Самотно живеещи стари хора;
6. Деца и лица живеещи в изолация, т.е. без достъп до междусекторни услуги.

3.Обща визия

В Област Пазарджик броят и капацитетът на социалните услуги е съобразен с потребностите на целевите групи. Капацитетът на наличните услуги е с добра пълняемост, поради добрата координация между Общините и Дирекциите социално подпомагане и оказаната методическа подкрепа от РДСП Пазарджик. На територията на областта съществуват разнообразни услуги в общността, които са съобразени със спецификата на всяка една от общините.

Специализираните институции за възрастни хора задоволяват потребността на желаещите и нуждаещите от настаняване потребители от областта и работят с пълен капацитет.

Предлаганите социални услуги от резидентен тип предоставят възможност за задоволяване до голяма степен индивидуалните потребности на лица и деца.

Най-всеобхватната услуга е Домашен социален патронаж, която се предоставя на териториите на всички общини от областта, чрез нея са подобрени условията на живот в домашна среда на възрастните и самотно живеещи хора.

При направените посещения от областните координатори по Проект "Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище" в социалните услуги на територията на област Пазарджик е установено, че услугите работят с почти пълен капацитет. На потребителите се предоставят адекватни грижи.

III. Отчет по приоритетни направления

1. Приоритетно направление 1: Превенция за деца и семейства в риск

Това са широк кръг от услуги в общността за деца и семейства в риск, насочени към:

- превенция на рисковите фактори за развитието на децата и уязвимостта на семействата,
- превенция на изоставянето и настаняването на деца в специализирани институции (СИ);
- развитие на приемна грижа и осиновяване;
- работа с деца с поведенчески проблеми, асоциалното поведение и насилие;
- закрила на деца, жертви на насилие и трафик,
- подкрепа на деца, отпаднали или в риск да отпаднат от образователната система.

Таблица 2 – общ брой и вид на описаните социални и други услуги в област Пазарджик

Област	Държавно делегирани дейности			Други услуги	
	Услуги в общността	Услуги в общността - резидентен тип	Специализирани институции	Общински дейности	Смесени и други услуги
Община Батак	2	4	1	1	
Община Белово	1			1	
Община Брацигово	3	6	1	1	
Община Велинград	3	3	1	1	
Община Лесичово	1	3	1	1	
Община Пазарджик	9	9	3	4	1
Община Панагюрище	3		1	1	
Община Пещера	2	1		1	
Община Ракитово	2	1		1	
Община Септември			1	1	
Община Стрелча				1	
Общо	26	27	9	14	1

1.1. Приемна грижа

На територията на област Пазарджик се предоставя Проект „И аз имам семейство“ в общините Пазарджик, Велинград, Панагюрище, Пещера и Ракитово. Общините партньори по проекта са избрани на база разработени критерии.

Проект “И аз имам семейство” цели:

- да подкрепи процеса на деинституционализация на децата, като създаде и подкрепи устойчив модел за развитие на заместваща семейна грижа за деца, настанени в специализирани институция и на деца в риск от изоставане;
- прилагане на нов подход за предоставяне на услугата "Приемна грижа"-доброволна, професионална и заместваща;
- създаване на условия за намаляване на бедността, особено в малките населени места, чрез създаване на заетост на безработни лица.
- приоритет при реализацията на проекта е помощта за деца изоставени на ниво родилен дом, деца от 0 до 3 години, настанени в специализирани институции, и децата с увреждания. В националната стратегия за деинституционализация се предвиждат промени в законодателството за забрана на настаняването на деца от 0 до 3 години в специализирани институции. За тях приемната грижа е добра алтернатива и ще им даде шанс да започнат началото на живота си в семейна среда, което е изключително важно. Проектът доразвива и допълва приоритетите, определени в Националната стратегия "Визия за деинституционализация на децата в Република България" и плана за действие за нейното изпълнение.

Проектът „ И аз имам семейство“ обхваща деца, подходящи за приемна грижа, които към момента са настанени в специализирани институции- ДМСГД и ДДЛРГ.

Общият брой приемни семейства, вписани в Регистъра на утвърдените приемни семейства към 31.12.2012 година са 81, като по проект «И аз имам семейства» са 35 приемни семейства.

Служебно вписани в регистъра на РДСП Пазарджик са 46 приемни родители, чиито достовчик на услугата са Дирекциите социално подпомагане.

От 81 приемни родители, 7 са доброволни приемни семейства, 74 са професионалните семейства. Настанените деца в приемни семейства са 50, от тях в доброволни семейства са 6 деца, а в професионалните семейства – 44 деца.

Таблица 3. Разпределение по общини на приемната грижа:

общини	Доброволни семейства	Професионални семейства	Настанени деца
Батак	0	0	0
Белово	0	1	1
Брацигово	1	0	1
Велинград	0	22	14
Лесичово	0	0	0

Пазарджик	4	12	12
Панагюрище	1	3	6
Пещера	1	3	1
Ракитово	0	33	15
Септември	0	0	0
Стрелча	0	0	0

1.2. Център за обществена подкрепа

В област Пазарджик са разкрити и функционират пет Центъра за обществена подкрепа /ЦОП/, в общините: Брацигово, Велинград, Лесичово, Пазарджик и Панагюрище.

Центърът за обществена подкрепа /ЦОП/ е комплекс от социални услуги, свързани с превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения на самостоятелен живот, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване и обучение на приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви. ЦОП е услуга в общността, за която има определен единен стандарт, като държавно делегирана дейност, управлявана от общините или възложена на външен доставчик.

Капацитетът на Центровете за обществена подкрепа в област Пазарджик към 31.12.2012-та са както следва:

- Брацигово- 30
- Велинград-36
- Лесичово-15
- Пазарджик- 84
- Панагюрище- 50

Средната месечна посещаемост на ЦОП през 2012 година:

- Лесичово – 35
- Велинград - 86
- Пазарджик – 110
- Брацигово - 85
- Панагюрище - 158

Управлението на ЦОП в общините Велинград, Панагюрище и Пазарджик е възложено на външни доставчици – НПО.

Специализиран транспорт има осигурен само в ЦОП - Пазарджик.

В ЦОП се извършват следните социални дейности:

- Обучителни дейности – училищна подкрепа, семейно планиране, група за социални умения, група за професионално ориентиране, обучение на кандидат-осиновители, приемни семейства;
- Терапевтични дейности – психологически консултации на деца и родители;
- Социална рехабилитация – развитие на социални умения, умения за общуване, подготовка за живот в семейна среда;
- Консултиране – юридическо, здравно;

Приоритетни направления за работа през 2012 г. са:

- Реализиране на информационна кампания за обогатяване на здравната и полова култура, целяща повишаване на здравната и полова култура на деца, младежи/девойки и техните семейства от общността, с акцент върху високорискови общности.
- Дейности в посока превенция на отпадането от училище, целящи намаляване броят на отпадналите от училище деца и млади хора, повишаване тяхната мотивация и изграждане на положителна нагласа към училището и учебния процес.
- Сформиране и провеждане на група за взаимопомощ на кандидат-осиновители, осинователи и осиновени хора, целяща предоставяне на защитено пространство и професионална подкрепа в посока за споделяне и информиране на кандидат-осиновители.
- Популяризиране на доброволчеството и привличане на доброволци към дейностите на ЦОП, с цел повишаване на информираността на обществеността.

От направения анализ на услугата ЦОП в областта, би могло да се каже, че са апробирани и въведени иновативни социални практики.

Като добри практики би могло да се отбележи:

- Широкоспектърен обхват на целевата група;
- Мобилност на услугите;
- Създаден собствен инструментариум за оценка и планиране на индивидуалната работа, който може да се използва и в други услуги;

Необходимо е да се отбележи, че във всички ЦОП се предлагат групови програми за формиране на социални умения, както за децата, така и за семействата им.

Услугите се помещават в сгради и помещения, които съответстват на стандартите и критериите, и на нормативните изисквания съобразно капацитета им.

Инфраструктурата е добра, осигурена е достъпна среда за потребителите на услугата.

Изводи от проведената анкета:

Анкетираните са родители на деца, които ползват семейна и психологична консултации. Доволни са от качеството на предлаганата социална услуга, от материалната ѝ база. Според анкетираните, отношението на персонала към ползвателите е вежливо и с уважение.

Проведе се обследване на служителите, от което е видно, че са доволни от условията на труд и взаимоотношенията в колектива. По тяхна препоръка са необходими повече обучения за управление на екип, обучителни модули. Препоръчват и тясно сътрудничество между институциите и социалните услуги, относно документопотока и обмяна на служебна информация.

Обща оценка

Програмите и дейностите в ЦОП са удачно подбрани – в съответствие с нормативните изисквания и добрите социални практики. ЦОП работят с пълно използване на капацитета си. Работните процеси при доставка на социалните услуги са ефикасни и ефективни. Въздействието на провежданите програми е позитивно. В дейностите се съблюдава равнопоставеност на половете. Няма данни за дискриминационно отношение.

1.3.Център за работа с деца на улицата – с.Алеко Константиново, общ.Пазарджик

Социалната услуга е разкрита през април 2012г, доставчик на услугата е ОС на БЧК Пазарджик, държавно делегирана дейност.

Капацитетът на услугата е 30 потребители, а ползвателите за 2012г. са 38.

/ЦРДУ/ е комплекс от социални услуги, свързани с превенция на попадането на деца на улицата и отпадане от училище, социална рехабилитация и интеграция на деца, живеещи трайно или частично на улицата, чрез индивидуална работа с детето и неговото семейство, семейно консултиране и подкрепа, медицински и санитарно-хигиенни услуги, ограмотяване на децата, обучение в родителски умения.

Основни ползватели на услугата са деца от 8 до 14 години, деца на улицата, идентифицирани като negliжирани, за които е установена липса на родителска или друга заместваща грижа и контрол /пребивават на улицата епизодично или за различни периоди - сами, придружавани от възрастен и/или в неформални групи/.

Дейности на услугата:

- Достъп до образование
- Здравно и стоматологично обслужване;
- Семейно консултиране- работа със семейството;
- Организиране на свободното време и развиване на творческите възможности;

Изводи от проведената анкета:

Качеството на социалната услуга отговаря на посочените критерии: материална база, хранене, образователни и други потребности .

Служителите, работещи в услугата са доволни от предлаганите условия на труд и екипа, с който работят. 50% от тях заявяват потребност от включване в обучителни програми, свързани с работата им и обмяна на опит със сходни услуги.

1.4. Дневен център за деца с увреждания

В област Пазарджик са разкрити и функционират 7 /седем/ Дневни центъра за деца и младежи с увреждания, в общините: Белово, Брацигово, Велинград, Пазарджик, Панагюрище, Пещера и Ракитово. Дневният център за деца с увреждания (ДЦДМУ) е комплекс от социални услуги, които създават условия за цялостно обслужване на потребителите през деня или седмично, свързани с предоставяне на храна, задоволяване на ежедневните потребности от организация на свободното време и личните контакти. В случаите, когато предоставянето на услугите е седмично, обслужването на потребителите е от понеделник до петък.

Дейности на услугата:

- Дневни и почасови услуги за деца и младежи с увреждания: осигуряване на дневен престой и подготовка за самостоятелен живот;
- Предоставяне на обучителни услуги и подготовка за интеграция в масови образователни институции;
- Осигуряване на здравни и рехабилитационни услуги;
- Работа със семейства, в които се отглеждат деца и увреждания за предоставяне на информация и подготовка за полагане на грижи в семейна среда.

Капацитетът на Дневните центрове за деца с увреждания в област Пазарджик към 31.12.2012г. са както следва:

- Белово- 24
- Брацигово-14
- Велинград-24
- Пазарджик - 50
- Панагюрище- 24
- Пещера - 36
- Ракитово - 24

В ДЦДМУ се предоставят здравни, социални и педагогически услуги, както следва:

- Възпитателни дейности (обучение на умения за самообслужване, когнитивни умения, познания ; за околната среда и др.) ;
- Обучителни дейности (развитие на реч и комуникации, рисуване, моделиране) ;
- Терапевтични дейности (говорна терапия, арттерапия, психотерапия) ;
- Медицинска рехабилитация (индивидуална и групова работа с рехабилитатор) ;
- Социална рехабилитация (участие в обществения и културен живот, адаптация, интеграция)
- Създаване на условия за посещение на децата в масово и помощно училище ;
- Други дейности (организиране на празници, консултиране и подкрепа на родители, социални, здравни, правни консултации);

Изводи от проведената анкета:

Проучването е направено чрез анкетиране на деца и родители, ползватели на услугата ДЦДМУ в областта. Всички включени в анкетата отговарят, че са доволни от материалната база, отношението на персонала, предлаганите услуги и помощта, която получават. Част от анкетирания споделят за напредъка в положителното развитие и състоянието на децата им.

100% от родителите смятат, че служителите разбират техния проблем, но някои от тях считат, че качеството на услугата ще се подобри чрез увеличаване на служителите в услугата.

От проведената анкета с персонала в услугата е видно, че са доволни от условията на труд, екипа с който работят и професионалната реализация, която получават, но препоръчват увеличаване на материалното възнаграждение и възможност за повече обмяна на опит.

Обща оценка:

Програмите и дейностите в ДЦДМУ са удачно подбрани, съобразно нормативните изисквания. Доставчици на ДЦДМУ в областта са съответните общини, като те са осигурили необходимия организационен капацитет и устойчивост на социалните услуги. Всички Дневни центрове за деца в областта работят с пълен капацитет, изключение прави новоразкритият център в Белово, който тепърва търси да се утвърди като действаща услуга в областта.

Основна цел на Дневните центрове е, децата да получат алтернативна форма на грижи и специализирани услуги, а родителите им да получат помощ и подкрепа в тяхното отглеждане.

2.Приоритетно направление 2: Деинституционализация на грижите за деца

Деинституционализацията на грижите за деца ще допринесе за коренната промяна в социалните услуги в област Пазарджик, т.е. закриване и реструктуриране, реформиране на специализираните институции за деца в рамките на Стратегията. Деинституционализацията се осъществява чрез развитието на максимално широка мрежа от услуги с цел извеждане на децата от специализираните институции и настаняване на децата в семейна среда и/или близка до нея.

По отношение деинституционализацията на социалните услуги е приет План за действие и изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“. С реализирането на плана се цели да се разработи система от социални услуги в общността на територията на цялата страна, които да заменят институционалния тип грижа за деца, в резултат на което да се закрият специализираните институции от класически тип.

В Област Пазарджик се реализира Проект «Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания над 3 годишна възраст » в общините Пазарджик, Пещера, Панагюрище и Велинград по Оперативна програма "Регионално развитие 2007 – 2013". Чрез проектно финансиране ще бъдат изградени в общините ЦНСТ за деца с увреждания над 3 годишна възраст и Защитени жилища за младежи.

Предстои кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-5.2.12 „Да не изоставяме нито едно дете" - Компонент 2: „Разкриване на социални услуги в общността" по приоритетна ос 5: „Социално включване и насърчаване на социалната икономика", област на интервенция 5.2. „Социални услуги

за превенция на социалното изключване и преодоляване на неговите последици", Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

Процедурата цели да реализира устойчив модел за деинституционализация на деца с увреждания, настанени в специализирани институции за деца.

2.1. Дом за деца лишени от родителска грижа

Обща цел:

Да се постигне намаляване на броя на децата, отглеждани в специализирани институции, като се закрийт и се открият ЦНСТ за деца, което ще подобри качеството на грижата за децата в област Пазарджик, чрез:

- разработване на нови актуализирани планове за закриване на ДДЛРГ в област Пазарджик;
- извеждане на децата от специализираните институции за отглеждане в семейна среда;
- развиване на алтернативни социални услуги за предоставяне на резидентна грижа за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда;
- подпомагане на социалната интеграция за младежите, напускащи специализирани институции

2.1.1. ДДЛРГ “Павел Бобеков” гр. Панагюрище

Година на разкриване 1952г., управлява се от Община Панагюрище, услуга делегирана от държавата дейност.

Потребители на услугата са деца от 7 до 18/20 години.

Капацитет за 2011 и 2012 година е 20 деца. Ползватели за 2011 са 25, а за 2012 г. – 22.

Основните дейности, които предлага услугата са: Постоянна седмична грижа;

Във връзка с изпълнение на националната стратегия “Визия за деинституционализация на децата в Р България” и приетия с Решение на Общински съвет град Панагюрище Годишен план за развитие на социалните услуги през 2013 е предвидено закриване на специализираната институция Дом за деца лишени от родителска грижа “Павел Бобеков” град Панагюрище, община Панагюрище, област Пазарджик. Закриването е заложено и в натуралните показатели в проекта бюджета за 2013 година на Община Панагюрище.

В Общинската и Областна Стратегии за развитие на социалните услуги за периода 2011 – 2015г. и в плана за развитие на социалните услуги през 2013 година е

заложено преустройство на материално-техническата база, закриване на специализираната институция и разкриване на нова социална услуга в общността резидентен тип – Център за настаняване от семеен тип за деца.

2.1.2 ДДЛРГ " Васил Петлешков" гр.Брацигово

Услугата е предназначена за деца, лишени от родителска грижа от 7 до 18 години, с доставчик община Брацигово. Капацитетът на услугата за 2011-та година е 28, а за 2012-та- 15. Ползвателите за 2011-та година са 18, а за 2012-та- 11. Основни дейности, които услугата предлага са: постоянна седмична грижа.

Към настоящия момент със заповед на Изпълнителния директор на АСП е преустановено настаняването на деца в специализираната институция. През месец май 2013година Общински съвет Брацигово предстои да вземе решение, относно предложение за закриване на ДДЛРГ" Васил Петлешков" гр.Брацигово. Разработен е План във връзка с необходимостта от предприемане на мерки и планиране на дейности. Планът е изготвен с оглед осигуряване най-добрия интерес на децата и спазването на Наредбата за критериите и стандартите за социални услуги за деца.

- Актуализиране на плановете за действие и плановете за грижа от мултидисциплинарен екип – реинтеграция, осиновяване, приемна грижа, резидентни услуги.
- Оказване на методическа помощ и подкрепа на персонала, относно възможности за повишаване на професионалната квалификация и развитие на умения и компетентности за предоставяне на социални услуги в общността.
- Оценка на състоянието и на възможностите да се използва наличната материална база.

Изводи от проведената анкета:

100% от анкетиранияте потребители са доволни от материалната база, от грижите които получават и от отношението на персонала.

Всички споделят като полза възможността да получат образование. Няма препоръки към персонала.

От анкетиранияте служители е видно, че са доволни от условията на труд и одобряват екипа, с когото работят. Желаят да им бъде предоставена възможност да се включат в обучителни програми и курсове за повишаване на квалификацията, както и повече обмяна на опит със сходни услуги. Препоръчват периодична оценка на работата и адекватно стимулиране.

2.2. Дом за медико социална грижа за деца

ДМСГД Пазарджик е структура на подчинение на МЗ и е един от осемте пилотни домове в страната включени в проекта "Посока -семейство" на Министерство на здравеопазването, с партньори ДАЗД и АСП.

Със Заповед №РД-220/10.10.2012 г. на Областен управител на област Пазарджик е определена структурата и състава на Областения координационен механизъм по деинституционализация и са утвърдени правила за работата на същия. В състава му са включени представители на Областна администрация – Пазарджик, Община Пазарджик, Регионална дирекция „Социално подпомагане“ – Пазарджик, Регионална здравна инспекция – Пазарджик, Регионален инспекторат по образование – Пазарджик, Дирекция „Социално подпомагане“ – Пазарджик, Отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“ – Пазарджик, Областна дирекция на Министерството на вътрешните работи – Пазарджик, Дом за медико-социални грижи за деца от 0 до 3 г. – Пазарджик, Юридически лица с нестопанска цел, осъществяващи дейност в обществена полза, предоставящи социални услуги в подкрепа на деца и семейства, Областен съвет на Български червен кръст – Пазарджик, Координатор по проект BG051PO001-5.2.10-0001 „ПОСОКА:семейство“ на Министерство на здравеопазването и Координатор по проект „Стратегическа деинституционализация и реформа на грижите за деца от 0 до 3 г.“ на Британска неправителствена организация "Надежда и домове за децата".

Областният координационен механизъм по деинституционализация /ОКМД/ е определен в изпълнение на цели, задачи и дейности при осъществяване на държавната политика в областта на социалното подпомагане и в сътрудничество между държавните органи, областните администрации, органите на местното самоуправление и юридическите лица с нестопанска цел, осъществяващи дейност в обществена полза, които създават условия и съдействат за реализирането на програми и проекти в областта на социалната политика. Целите, задачите и дейностите на ОКМД са контекст на нормативните актове, националните програми и стратегии, Областната стратегия за развитието на социалните услуги в област Пазарджик (2011 – 2015 г.), Меморандум за разбирателство сключен между Министерството на здравеопазването, Държавната агенция за закрила на детето, Агенцията за социално подпомагане и „Надежда и дом за децата“, и други документи на национално и областно ниво в областта на деинституционализацията на деца от 0 до 3 г. и закрила на децата, както и проект „Посока – семейство“ на Министерство на здравеопазването /МЗ/ и проект

„Стратегическа деинституционализация и реформа на грижите за деца от 0 до 3 години“ на Британската неправителствена организация „Надежда и домове за децата“ /НДД/.

След приключване на дейностите по деинституционализация ще се осигури семейна или алтернативна форма на семейната грижа за децата настанени в дома. Преструктурирането се извършва по проект BG161PO001/1.1-08/2010, "Подкрепа за реконструкция, обновяване и оборудване на държавни лечебни и здравни заведения в градските агломерации"

Планираните социални услуги са следните:

- Семейно-консултативен център - Център майчино и детско здраве ;
- Дневен център за деца с увреждания от 0 до 3 години;
- Център за заместваща грижа за подкрепа на приемните семейства ;
- Център за настаняване от семеен тип за деца с тежки увреждания ;
- Звено "Майка и бебе" за деца с увреждане;

2.3. Център за настаняване от семеен тип

На територията на Област с административен център град Пазарджик са разкрити и функционират 8 Центъра за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) за деца в общините: Брацигово, Велинград, Лесичово и Пазарджик. Това е една от алтернативните социални услуги в общността. Тя е от резидентен тип, която предоставя жизнена среда за пълноценното израстване и развитие на деца, лишени от родителска грижа, за които към момента на настаняване в него са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство, настаняване при близки и роднини или приемно семейство.

В центъра се създава среда близка до семейната, при която децата получават необходимата им индивидуализирана грижа и подкрепа за личностно съзряване, и изграждане на умения за самостоятелен и независим живот. Организирането на живота и услугите в него са насочени към създаването на условия и нагласи на децата за равнопоставено участие в живота на местната общност.

Социалната услуга в областта се предоставя от следните доставчици:

- Брацигово – община Брацигово;
- Велинград – Фондация «Социални практики в общността»;
- Лесичово – община Лесичево и Сдружение „Жулев дом“;
- Пазарджик – ОС на БЧК.

Общият капацитет на ЦНСТ за деца в Пазарджишка област е, както следват:

- Брацигово – две ЦНСТ с капацитет по 15 деца;

- Велинград – две ЦНСТ с капацитет по 15 деца;
- Лесичово – две ЦНСТ с капацитет по 15 деца и едно ЦНСТ с 10 деца;
- Пазарджик – едно ЦНСТ с капацитет 15 деца.
- Децата ползващи услугата са смесени по възраст, пол и ниво на автономност.

Дейности на услугата:

- Предоставяне на подслон и ежедневни грижи;
- Изграждане на умения за самостоятелен живот;
- Осигуряване на здравни и образователни услуги, извън мястото за живеене.

Всички доставчици на услугата в областта са осигурили социално-педагогическа, психологическа и възпитателна подкрепа за настанените деца.

Добри практики:

В ЦНСТ за деца се осъществяват следните програми и проекти:

В ЦНСТ гр.Брацигово голяма част от потребителите са включени в програма „Трудово-терапевтична работилница“ към ЦОП с цел придобиване на кулинарни умения. На територията на КСУДС функционира и фризьорски салон. С помощта на спонсори там се провеждат курсове по фризьорство, като лицата преминали курса придобиват професионална квалификация. В процедура за започване на кандидат-студентски курсове. Реализиран бе проект „Социално предприятие „Център за социална и професионална подготовка“, където 15 деца от комплекса придобиха професионални умения по готварство и ресторантьорство, като 4 от тях веднага след приключване на проекта започнаха работа в хотел „Аугуста“ гр. Хисар.

Изводи от проведената анкета:

Специалистите от ЦНСТ във Велинград работят по разработена програма за “Училищна подкрепа”, в която са заложили теми, които да подобрят усвоените през учебната година от децата знания, както и да повишат интереса към учебния материал с цел намаляване риска от отпадането им от училище.

При анкетираните служители е видно, че са доволни от предлаганите условия на труд и харесват екипа, с който работят. 80 % от тях са заявили желание за включване в обучителни програми и следдипломна квалификация. Като препоръка желаят по- добро взаимодействие между институциите.

Служителите от ЦНСТ с.Лесичово, споделят, че получават методическа подкрепа с възможност за повишаване на квалификацията чрез супервизия, екипни срещи и

участие в обучителни програми. Тяхна препоръка е уеднаквяване изискванията на АСП, ДАЗД и НАБХ при изготвяне на Методики и предоставяне на социални услуги за деца относно храненето.

Анкетираните потребители споделят, че са доволни от материалната база и грижата, която получават. Надяват се когато завършат да имат възможност да получат стипендия, която да им помогне в бъдещ план.

Обща оценка:

Програмите и дейностите в ЦНСТ за деца са удачно подбрани в съответствие с нормативните изисквания и добрите социални практики. ЦНСТ за деца работят с пълно използване на капацитета си.

Работните процеси при доставка на социалните услуги са ефикасни и ефективни. Въздействието на провежданите програми е позитивно. Доставчиците на социални услуги са изградили необходимия организационен капацитет за управлението им и в този смисъл са осигурили потенциална устойчивост на комплексите от социални услуги. В дейностите се съблюдава равнопоставеност на половете. Няма данни за дискриминационно отношение.

2.4. Преходно жилище

На територията на Областта функционират 3 преходни жилища и трите са на територията на община Брацигово. Услугата се управлява от общината.

Помещенията и сградите на Преходните жилища отговарят на стандартите и нормативните изисквания, в съответствие с капацитета им. Целта на услугата е да подкрепи потребителите да водят независим живот, подпомогнати от професионалисти, с цел подготовка за извеждането им от социалната услуга.

Общият капацитет на преходните жилища е 24 деца. Ползватели на услугата са юноши от 13 до 18 години, като за 2011 брой ползватели е 23, а за 2012 – 24.

Всички те са обхванати от общообразователната система. Младежите се обучават в умения за добро себепредставяне, обучения в семейни добродетели, комуникативни и емоционални умения, осигуряване на съдействие за получаване на здравни грижи и здравна профилактика, семейно планиране, професионално ориентиране, правно и гражданско възпитание, организиране на културни и спортни мероприятия и други дейности по организация на свободното време, занимания по интереси, включване в артдейности, наличие на образователни програми и осигурен достъп до информация.

В преходните жилища се предоставят следните дейности:

- Обучителни дейности (умения и навици за култура на поведение)
- Възпитателни дейности (подкрепа при овладяване на учебния материал, умения за независим и самостоятелен живот)
- Трудотерапия (изработване на картички, сувенири спортни дейности, арт дейности, музика, танци, рисуване)
- Медицинска рехабилитация (профилактика, здравни беседи)

Изводи от проведената анкета:

100% от анкетираните потребители са доволни от материалната база, от грижите които получават, от отношението на персонала. Споделят като полза възможността да получат образование и придобиване на умения за самостоятелен живот. Като препоръка децата биха искали да работят на самостоятелни компютри.

Анкетираните служители споделят, че са доволни от условията на труд и одобряват екипа, с когото работят. Подкрепата, която желаят да им бъде предоставена е участие в обучения свързани с промените и актуализацията на нормативните документи.

Препоръчват обучение на екипа в Преходните жилища с цел справяне в рискови и кризисни ситуации.

Изводи от социалните услуги ПЖ и ЦНСТ:

С предоставянето на социалните услуги Преходните жилища и ЦНСТ в област Пазарджик, на ползвателите им се осигурява възможност да живеят в среда близка до семейната, да придобият навици и умения за водене на самостоятелен, по-организиран начин на живот и по-лесно интегриране в обществото.

2.5. Наблюдавани жилища

Социалната услуга Наблюдавано жилище се предоставя в Пазарджик и Брацигово. Това е форма на социална услуга, оказваща подкрепа и консултиране на лица, навършили 18 години, които напускат специализирана институция, преходно или защитено жилище и им предстои да водят независим начин на живот. Наблюдаваното жилище в Пазарджик е с капацитет 8, а Брацигово - 10.

Изводи от проведената анкета:

Проучването е направено чрез анкетиране на потребители и служители. Потребителите на услугата са доволни от услугата и грижата, която получават в нея.

Споделят, че са подкрепяни психологически и материално. Няма забележки и препоръки към услугата. Персоналът, работещ в нея е доволен от условията на работа и изградените отношения в екипа.

Обща оценка:

Доставчик на услугата в Пазарджик от 2012-та е Сдружение „Алтернативи“ Пазарджик, а Наблюдаваното жилище в Брацигово се управлява от община Брацигово. Няма данни за дискриминационно отношение.

2.6.Кризисен център за лица и деца, пострадали от насилие

Доставчик на услугата е Фонд за Превенция на престъпността ИГА и се предоставя в гр.Пещера, област Пазарджик, капацитет 12 потребителя.

Услугите, предоставяни в Кризисния център са:

- осигуряване на подслон и храна; облекло, хигиенни принадлежности и подходяща по качество и количество храна;
- осигуряване задоволяването на здравните потребности; кризисна интервенция;
- осигуряване на психологическа и емоционална подкрепа за преодоляване на травмата;

Изводи от проведената анкета:

Проучването е направено чрез анкетиране на потребители и служители. Потребителите на услугата споделят, че им се осигурява безопасна среда на живот, задоволени са от основните потребности и придобиват нови социалните умения.Според тях персоналът се отнася с разбиране и полага адекватни грижи за тях. Няма забележки и препоръки към материалната база и услугата.

От анкетиранияте служители работещи в Кризисен център е видно, че са доволни от условията на работа и изградените отношения в екипа. Подкрепата, която желаят да получат е осигуряване на повече участия в обучителни програми, с оглед подобряване на професионалната им компетентност.

3.Приоритетно направление 3: Социално включване на общности в неравностойно положение и уязвими групи

Обща цел 3.

Да се създадат условия за социално включване и интегриране на максимален брой хора от общностите в неравностойно положение, уязвимите групи и индивиди в област Пазарджик, чрез:

- осигуряване на условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда;
- намаляване на броя на хората с увреждания в специализирани институции чрез развитие на алтернативна резидентна грижа от семеен тип;
- достъп до развитие за етническите общности в неравностойно положение и уязвими групи;
- реинтеграция на рискови общности, индивиди и уязвими групи с рисково и зависимо поведение

3.1. Център за социална рехабилитация и интеграция

В област Пазарджик функционират 7/седем/ Центъра за социална рехабилитация и интеграция.

Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ) е комплекс от социални услуги, свързани с извършване на рехабилитация, социално-правни консултации, образователно и професионално обучение и ориентиране, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване.

Капацитетът в рехабилитационните центрове в област Пазарджик са както следват:

- ЦСРИ за деца и младежи, гр.Пазарджик - 24
- ЦСРИ за лица с увреждания, гр.Пазарджик – 40
- ЦСРИ за лица с онкологични заболявания, гр.Пазарджик - 30
- ЦСРИ за лица с психични заболявания, гр.Пазарджик- 32
- ЦСРИ за възрастни с увреждания, гр.Ракитово- 70
- ЦСРИ за правонарушители, гр.Пазарджик -20
- ЦСРИ за деца и възрастни, гр.Батак - 20

Управлението на ЦСРИ в община Пазарджик в възложено на външни доставчици- НПО/Сдружение „Егида“, Сдружение“Бъдеще“, Сдружение“Човеколюбие“, „Сдружение за онкоболни и приятели“ и Сдружение „Фонд Ига“. Социалната услуга- ЦСРИ в Ракитово се предоставя от Общината, а новооткритият ЦСРИ в Батак е в управление на община Батак. ЦСРИ отговарят на нормативната уредба. В ЦСРИ се предоставят следните услуги:

- Медицинска рехабилитация

- Социална рехабилитация
- Информирание и обучение
- Терапия
- Посредничество пред различни институции

В услугата ЦСРИ в областта са въведени иновативни социални практики, които реализират социалното включване на своите потребители. По-специфични са: участие в на деца и младежи в занимания по плуване- ЦСРИ "Егида", „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН" и обучение в четене на Брайловата азбука- ЦСРИ „Бъдеще". Новооткритата услуга ЦСРИ за правонарушители на територията на община Пазарджик е първата по рода си в България, предлагаща интензивна психологическа, социална и юридическа работа за целевата група, както и мобилност на услугата- работа на терен.

Изводи от проведената анкета:

Анкетиранияте потребители са доволни от материалната база, подкрепата която получават, споделят за подобряване на физическото им състояние, отношението на персонала. От анкетата става ясно, че услугата която ползват спомага за тяхната по-добра социализация и една добра алтернатива за запълване на свободното време.

Потребителите нямат препоръки към услугите и персонала, работещи в тях.

Служителите от ЦСРИ имат нужда от интензивна обмяна със сходни услуги и сдружения, методическа подкрепа от експерти на АСП. Доволни са от екипа, условията на труд и от професионалната си реализация. По-голяма част от тях желая да им се предостави възможност да обменят опит, със сходни услуги извън територията на страната.

Обща оценка

Програмите и дейностите в ЦСРИ са удачно подбрани и съобразени, както с нормативните изисквания, така и с потребностите на целевата група. Няма данни данни за дискриминационно отношение.

3.2. Защитени жилища

В област Пазарджик са разкрити и функционират осем Защитени жилища(ЗЖ), в общините: Пазарджик, Велинград и Батак.

Потребителите на социалната услуга "Защитено жилище" водят независим начин на живот, подпомагани от професионалисти.

ЗЖ е услуга в общността – резидентен тип, за която има определен единен стандарт, като държавно делегирана дейност, управлявана от общините или възложена на външен доставчик.

Общият капацитет на ЗЖ в Област Пазарджик е 88 места, както следва:

- ЗЖ за лица с интелектуални затруднения - 8;
- ЗЖ за лица с интелектуални затруднения - 8;
- ЗЖ за лица с физически увреждания - 8;
- ЗЖ за лица с физически увреждания - 8;
- ЗЖ за лица с умствена изостаналост – 16;
- ЗЖ за лица с умствена изостаналост – 16;
- ЗЖ за лица с умствена изостаналост – 8;
- ЗЖ за лица с психически разстройства –16;

ЗЖ за лица с увреждания работят с пълно използване на капацитета си. Същите са настанени дългосрочно със заповед на директора на ДСП.

Управлението на ЗЖ за лица с интелектуални затруднения в Пазарджик с адрес ул.» Г. Райков» 12 е възложено на външен доставчик, Сдружение» ЕГИДА».

В Защитените жилища всички дейности се извършват от потребителите, подкрепяни от персонала.

Осигурен е трикратен режим на хранене. Клиентите участват в приготвянето на храната

Добра практика в ЗЖ Пазарджик на Сдружение«Егида» е взаимодействието с фирма, която осигурява надомна работа на потребителите.

Обща оценка:

Програмите и дейностите в защитените жилища са удачно подбрани – в съответствие с нормативните изисквания и добрите социални практики. Работните процеси при доставка на социалните услуги са ефикасни и ефективни. Въздействието на провежданите програми е позитивно. Доставчиците на социални услуги са изградили необходимия организационен капацитет за управлението им и в този смисъл са осигурили потенциална устойчивост на комплексите от социални услуги. В дейностите се съблюдава равнопоставеност на половете. Няма данни за дискриминационно отношение.

Изводи от проведената анкета:

Проучването е направено чрез анкетиране на потребители и служители. Потребителите са доволни от услугата и грижата, която получават в нея. Голяма част от тях посещават ЦСРИ по места. Някои от тях споделят, че са усвоили умения за справяне на ежедневни дейности.

В заключение, като препоръки и коментари са посочили, че много им харесва. Един от потребителите е посочил, че има желание да работи като санитар в самата услуга.

Персоналът, работещ в ЗЖ Пазарджик е доволен от условията на работа и изградените отношения в екипа. 70% от анкетираните служители смятат, че би могло да се увеличи персоналът, за да има по добро и пълноценно обгрижване на потребителите. Служителите от ЗЖ Батак, препоръчват да имат защита на работното място, като се осигури охрана. Смятат, че по-чести срещи с ръководството ще им позволи да разрешават своевременно възникналите конфликти и проблеми. Препоръчват също и подобряване на условията на труд.

Всички служители ще участват в обучителни програми и обмяна на опит със сходни социални услуги.

3.3. Центрове за настаняване от семеен тип за лица

В област Пазарджик са разкрити и функционират три Центъра за настаняване от семеен тип (ЦНСТ), в общините: Пазарджик и Ракитово.

ЦНСТ е услуга в общността – резидентен тип, за която има определен единен стандарт, като държавно делегирана дейност, управлявана от общините или възложена на външен доставчик.

Общият капацитет на ЦНСТ в Област Пазарджик е 35, както следва:

- Пазарджик (за лица с психични проблеми) – 15
- Пазарджик (за възрастни с деменция) – 10
- Ракитово (за лица с физически увреждания) – 10.

Основни дейности в услугите са:

- постоянна грижа
- групова работа
- помощ в домакинството

Основната цел на услугата е ограничаване социалната изолация на възрастните хора, организиране на свободното им време, лични контакти и рехабилитация. Финансирането е от държавния бюджет

Управлението на социалната услуга се осъществява от община Ракиново, а ЦНСТ за лица с психични проблеми и възрастни с деменция е предоставено за управление на външен доставчик - НПО.

Всички потребители на социални услуги в ЦНСТ участват в социалните, медицински и трудотерапевтични дейности. Площта на помещенията и сградите, в които са настанени ЦНСТ, отговарят на стандартите и нормативните изисквания. Осигурена е достъпна околна среда за потребителите на услугите.

Оценка на качеството на услугата:

Анкетиранияте в защитените жилища и ЦНСТ са посочили, че всички критерии за качество на услугата отговарят на техните изисквания. По критерия „отношение на служителите към потребителите“ от участвалите в анкетата са посочили, че служителите се държат с тях вежливо и с уважение.

Доволни са от предоставените възможности в жилището, харесва им организацията на живот.

Услугата, която се предоставя е на много добро ниво.

Обща оценка:

Програмите и дейностите в ЦНСТ за лица са удачно подбрани – в съответствие с нормативните изисквания и добрите социални практики. ЦНСТ за лица работят с пълно използване на капацитета си. Работните процеси при доставка на социалните услуги са ефикасни и ефективни. Въздействието на провежданите програми е позитивно. Доставчиците на социални услуги са изградили необходимия организационен капацитет за управлението им и в този смисъл са осигурили потенциална устойчивост на комплексите от социални услуги. В дейностите се съблюдава равнопоставеност на половете. Няма данни за дискриминационно отношение.

Изводи от проведената анкета:

Проучването е направено чрез анкетиране на потребители и служители. Всички потребители споделят, че имат сигурност, доволни са от грижата, която получават и отношението на персонала към тях. Като желание и препоръка потребителите от ЦНСТ гр.Ракиново предлагат да се направят допълнителни баня и тоалетна.

Персоналът, работещ в ЦНСТ са доволни от условията на работа и изградените отношения в екипа, единствено медицинското лице споделя, че условията на труд не са благоприятни за работа откъм ползването на неговите услуги. На сто процента всички

служители споделят като желаниа и препоръки да имат възможността да преминават обучения и да споделят опита на други центрове от този тип.

4. Приоритетно направление 4: Грижа за старите хора

Създаване на условия за предоставяне на грижи за старите хора, насочени към повишаване качеството на живот на хората от третата възраст, като се съблюдава принципът за независим живот в семейната среда или близка до нея индивидуалните потребности и личните желаниа на потребителите и техните семейства.

4.1. Домашен социален патронаж

Услугата е предназначена за лица, навършили пенсионна възраст и се финансира от общинския бюджет. Тази услуга е най-всеобхватната, която се предоставя на териториите на общините.

Таблица 4. Заети места в домашен социален патронаж в общините от област Пазарджик

Местонахождение	Капацитет	Заети места	Свободни места	Предоставяне на социални услуги		
				доставка на храна	битови услуги	поддържане на лична хигиена
ОБЩО:						
Област Пазарджик	1920	1792	128	1792	357	113
Община Батак	160	123	37	123	0	0
Община Белово	90	90	0	90	0	0
Община Брацигово	180	123	57	123	0	0
Община Велинград	150	150	0	150	20	0
Община Лесичово	55	41	14	41	0	0
Община Пазарджик	450	450	0	450	90	0
Община Панагюрище	200	189	11	189	122	32
Община Пещера	170	170	0	170	30	30
Община Раkitово	105	97	8	97	50	50

Община Септември	240	240	0	240	0	0
Община Стрелча	120	119	1	119	45	1

Таблица 5. Обществени трапезарии

Област/Община	Местонахождение	Капацитет	Заети места	Начин на финансиране	Предоставяна от
ОБЩО:		285	285		
Област Пазарджик					
Община Батак	Батак	17	17	Фонд "Социална закрила"	Сдружение "Благотв. фонд проф. д-р Желязко Христов"ДМ
Община Брацигово	Брацигово	50	50	Фонд "Социална закрила"	Община Брацигово
Община Велинград	Велинград	50	50	Фонд "Социална закрила"	Община Велинград
Община Пазарджик	Пазарджик	50	50	Община Пазарджик	ОС на БЧК
Община Панагюрище	Панагюрище	78	78	Фонд "Социална закрила"	Община Панагюрище
Община Стрелча	Стрелча	40	40	Фонд "Социална закрила"	Община Стрелча

Ползватели на услугата са:

1. Лица и семейства на месечно подпомагане по реда и условията на чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане;
2. Лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях;

3. Самотно живеещи лица и семейства, получаващи минимални пенсии /пенсии за осигурителен стаж и възраст; пенсии за инвалидност; наследствени пенсии; пенсии, несвързани с трудова дейност /.

Изводи от проведената анкета:

Проучването е направено чрез анкетиране на потребители и служители.

Потребителите са доволни от услугата и грижата, която получават в нея. От анкетата става ясно, че услугата която ползват спомага за тяхната по-добра социализация, една добра алтернатива и облекчение в приготвянето на храната, ползването на медицински услуги.

Нямат препоръки към персонала и качеството на услугата.

Персоналът, работещ в Домашен социален патронаж е доволен от условията на работа и изградените отношения в екипа.Нямат препоръки.

4.2. Дневен център на стари хора

Основната цел на центъра е разчупване на изолацията, в която попадат възрастните хора, създаване на условия за социални контакти и възможност за ре-интегриране в обществото, подкрепа за напусналите активния живот хора и осигуряване на условия за взаимопомощ.

На територията на област Пазарджик функционира един Дневен център за стари хора. Социалната услуга е предоставя община Батак с капацитет 20.

За обслужване на потребителите на социалната услуга на ДЦСХ са разкрити 2 щата с длъжности – социален работник и хигиенист.

През наблюдавания период 16 потребители са ползвали социалната услугата.

В ДЦСХ се предоставят следните дейности:

- Трудотерапевтични дейности (готварство, битов труд, цветарство, ръчно плетиво, шев и кройка);
- Административни услуги (помощ при подаване на документи в Д"СП");
- Занимателна трудотерапия (игра на шах, табла, арттерапия, изработване на сувенири, картички и посещения на църква, манастири, излети).

Площите на помещенията и сградата на ДЦВХ отговарят на стандартите и нормативните изисквания. Инфраструктурата осигурява достъпна околна среда възрастните хора.

Оценка на качеството на услугата

Направената анкета показва, че потребителите са доволни от качеството на социалната услуга, материална база, хранене, организацията на свободното време, санитарно-хигиенно състояние.

Служителите нямат оплаквания от условията на труд и от колектива. Препоръчват да им бъде оказана подкрепа при участието в проекти.

4.3. Дневен център за възрастни хора с увреждания

В област Пазарджик са разкрити и функционират/6/ Дневни центъра за възрастни с увреждания, в общините: Пещера, Велинград, Пазарджик, с. Звъничево, общ. Пазарджик, Брацигово, Панагюрище.

Дневният център за възрастни с увреждания (ДЦВХУ) е комплекс от социални услуги, които създават условия за цялостно обслужване на възрастните през деня или седмично, свързани с предоставяне на храна, задоволяване на ежедневните, здравните, и рехабилитационните потребности, както и на потребностите от организация на свободното време и личните контакти. В случаите, когато предоставянето на услугите е седмично, обслужването на потребителите е от понеделник до петък.

Общият капацитет на ДЦВХУ в областта е 173.

Управлението на социалната услуга се осъществява от съответните общини, а на ДЦВХУ в с. Звъничево от НПО. ДЦВХУ са с осигурен специализиран транспорт.

В ДЦВХУ се предоставят социални дейности с обхват, както следва:

- Функционална трудотерапия -готварство, битов труд, цветарство, ръчно плетиво, шев и кройка.
- Занимателна трудотерапия - арттерапия, изработване на сувенири, картички.
- Медицинска рехабилитация -кинезитерапия, рехабилитация, магнитотерапия и др.
- Социална рехабилитация -участие в обществения и културен живот.
- Площите на помещенията и сградите на ДЦВХУ отговарят на стандартите и нормативните изисквания..
- Инфраструктурата осигурява достъпна околна среда за възрастните хора с увреждания, ползващи услугите на ДЦВХУ.

Оценка на качеството на услугата.

Програмите и дейностите в ДЦВХУ са удачно подбрани – в съответствие с нормативните изисквания и добрите социални практики. Работните процеси при

доставка на социалните услуги са ефикасни и ефективни. Въздействието на провежданите програми е позитивно. Доставчиците на социални услуги са изградили необходимия организационен капацитет за управлението им и в този смисъл са осигурили потенциална устойчивост на комплексите от социални услуги.

Изводи от проведената анкета:

Проучването е направено чрез анкетиране на потребители и служители. Потребителите са доволни от услугата и грижата, която получават в нея. От анкетата става ясно, че услугата която ползват спомага за тяхната по-добра социализация и една добра алтернатива за запълване на свободното време.

Като препоръка дават предложение да се провеждат срещи с потребители от сходни центрове.

Персоналът, работещ в ДЦВХУ е доволен от условията на работа и изградените отношения в екипа.

Всички служители ще участват в обучителни програми и обмяна на опит със сходни социални услуги.

ДЦВХУ Пазарджик препоръчват по-чести срещи с ръководството за разрешаване на наболели проблеми и допълни курсове по специалността.

Препоръка на служителите от ДЦВХУ гр.Велинград е да се разшири материалната база, с цел подобряване на качеството на услугата.

4.3. Дом за стари хора

В област Пазарджик функционират три Дома за стари хора (ДСХ), в общините: Пазарджик и Велинград.

ДСХ е специализирана институция, предоставяща комплекс от социални услуги на лица, навършили възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст съгласно кодекса за социално осигуряване, включително на онези от тях, които имат процент намалена работоспособност, установен с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК.

Общия капацитет на ДСХ в Област Пазарджик е 258, както следва:

- ДСХ с отделение за лежачо болни гр. Пазарджик – 170;
- ДСХ в с. Главиница, общ.Пазарджик – 48;
- ДСХ в гр. Велинград – 40.

Броят на лицата обслужвани през отчетния период е 280. Управлението на социалните услуги се осъществява от общините.

Основните цели на услугата в домовете за стари хора е:

- Гарантиране на равноправно положение на възрастните хора;
- Преодоляване на социалната изолираност, чрез създаване на условия за интегриране в обществото в съответствие с желанията и способностите на възрастните хора; Укрепване на психическото равновесие;
- Възможност за инициативност на възрастните хора;
- Създаване на безопасни условия на живот, отчитащи специфичните характеристики и възрастовите промени.
- Всички потребители на социалната услуга ДСХ участват в социалните, медицински и трудотерапевтични дейности. Площта на помещенията и сградите, в които са настанени потребителите, отговарят на стандартите и нормативните изисквания. Осигурена е достъпна околна среда за потребителите на услугите.

Изводи от проведената анкета:

80% от анкетираните служители в ДСХ Пазарджик са доволни от професионалната си реализация, от условията на труд и колектива, с който работят. Смятат, че би могло да участвуват в обучителни програми, курсове, свързани с дейността на услугата. Някои от служителите имат нужда от супервизии относно екипната работа. Препоръчват по-голямо уважение и доверие към персонала.

Анкетираните потребители са посочили, че всички критерии за качество на услугата отговарят на техните изисквания. Споделят, че в дома животът им продължава, чувстват се значими, персоналът разбира техните проблеми. Оценката за санитарно-хигиенно състояние на базите е добра. Общата удовлетвореност от получените услуги – напълно удовлетворени.

Обща оценка:

Програмите и дейностите в ДСХ за възрастни в пенсионна възраст са удачно подбрани – в съответствие с нормативните изисквания и добрите социални практики. ДСХ работят с пълно използване на капацитета си. Работните процеси при доставка на социалните услуги са ефикасни.

Въздействието на провежданите програми е позитивно. Няма данни за дискриминационно отношение.

4.4. Дом за възрастни с увреждания

В област Пазарджик функционират три Дома за възрастни хора с увреждания (ДВХУ), в общините Батак, Септември и Лесичово.

ДВХУ е специализирана институция, предоставяща комплекс от социални услуги на лица с увреждания, установени с експертни решения на ТЕЛК/НЕЛК.

Общия капацитет на ДВХУ е 130, както следва:

- ДВХУ с умствена изостаналост гр. Батак – 40;
- ДВХУ с умствена изостаналост с. Славовица, общ. Септември – 50;
- ДВХУ с физически увреждания с. Щърково, общ. Лесичово. – 40.

Броят на лицата обслужвани през отчетния период е 149. Управлението на социалните услуги се осъществява от общините.

Всички потребители участват в медицинските и трудотерапевтични дейности. Площта на помещенията и сградите, в които са настанени потребителите, отговарят на стандартите и нормативните изисквания.

През 2012г. ДВХУ с умствена изостаналост гр. Батак от дарение, се осигуриха на всички потребители шкафче и гардероб. Социалните услуги, които се предоставят на потребителите са почистване на помещенията, подпомагане при извършване на личния тоалет, хранене, осигуряване на съдействие за получаване на здравни грижи и здравна профилактика.

Изводи от проведената анкета:

100 % от анкетираните служители са доволни от професионалната си реализация, от условията на труд и колектива, с който работят. Препоръчват да участвуват в обучителни програми, курсове и супервизии.

Анкетираните потребители са посочили, че всички критерии за качество на услугата отговарят на техните изисквания. Доволни са от отношението на персонала към тях. Препоръки нямат.

Обща оценка:

Потребителите получават необходимата професионална грижа с цел преодоляване на социалната им изолация. Необходимо е дейностите, които потребителите ще получават да се добавят към пакета на услугата: физиотерапия, трудотерапия, психологическа и логопедична рехабилитация. През 2012г се разкри ЦСРИ за лица с увреждания в гр. Батак с цел преодоляване на социалната изолация на лицата с ментални увреждания.

V.Открити, закрити и промяна на вида на вида на капацитета на социалните услуги през 2012 г.

През 2012 г. по отношение изпълнението на областна стратегия за развитие на социалните услуги 2010-2015 г. е извършено:

- 4 новоразкрити социални услуги в област Пазарджик;
- По отношение процеса на деинституционализация на специализираните институции за деца ДДЛРГ е стартирала процедурата за закриване;
- Подобрени са условията за самостоятелен живот в домашна среда на възрастни хора, самотно живеещите и хора с увреждания чрез използване услугите на Домашен социален патронаж, Домашен помощник, Социален и Личен асистент;

1.Социални услуги за лица:

- Със Заповед РД 01 182/ 13.02.2012 г. на Изпълнителния директор на АСП се откри социалната услуга Дневен център за възрастни хора с увреждания град Брацигово, ул.»Трети март»35 А, с капацитет 30 места, считано от 01.03.2012г.
- Със Заповед РД 01 723/ 20.06.2012 г. на Изпълнителния директор на АСП се откри «Дневен център за възрастни хора с увреждания с капацитет 20 потребителя, считано от 01.06.2012г. в град Панагюрище, ул.»Кръстьо Чолаков»№32
- Със Заповед № РД 01-729 / 22.06.2012 г. на Изпълнителния директор на АСП се откри социална услуга - Център за социална рехабилитация и интеграция с капацитет 20 места, считано от 01.07.2012 г. с адрес град Пазарджик, бул." Александър Стамболийски" №8
- Със Заповед № РД 01-760/ 03.07.2012 г. на Изпълнителния директор на АСП се откри социална услуга Център за социална рехабилитация и интеграция, с капацитет 20 места, град Батак, област Пазарджик , ул.»Иван Вазов»№ 10
- Със Заповед № РД 01-774/ 06.07.2012 г. на Изпълнителния директор на АСП се намали капацитета на Дневен център за възрастни хора с увреждания от 36 на 28 места, считано от 01.07.2012г. град Пещера, ул.»Симон Налбант»№8 а, област Пазарджик.

2.Социални услуги за деца за 2012

- Със Заповед РД 01-117 /26.01.2012 г.на Изпълнителния директор на АСП се откри Център за работа с деца на улицата от 8 до 14 години, с капацитет 30 места, в село Алеко Константиново, Община Пазарджик

- Със Заповед РД 01 116/ 26.01.2012 г. на Изпълнителния директор на АСП се откри социалната услуга Дневен център за деца с увреждания, с капацитет 24 места, считано от 01.03.2012г. в град Белово, ул.»Априлско въстание» №15.
- Със Заповед РД 01-24/ 04.01.2012 г. на Изпълнителния директор на АСП се намали капацитета на Дом за деца, лишени от родителска грижа"Васил Петлешков" от I до XIII клас град Брацигово, област Пазарджик от 28 места на 20 места, считано от 01.01.2012 г.
- Със Заповед №РД 01-652/ 05.06.2012 г. на Изпълнителния директор на АСП се намали капацитета на Дневен център за деца с увреждания в град Брацигово, област Пазарджик от 24 места на 14 места. , считано от 01.06.2012г.

VI.ИЗВОДИ:

1. Съществува добра координация между институциите на държавната и местната власт при решаване на социалните проблеми на населението от областта;
2. Подобрени са условията за самостоятелен живот в домашна среда на възрастните хора, самотно живеещите и хората с увреждания чрез използване услугите на Домашен социален патронаж и Обществените трапезарии;
3. Работи се в посока на надграждане на знания и формиране на трайни умения за интегрирането на децата, уязвимите групи и възрастните хора в обществото.
4. В общинските стратегии за развитие на социалните услуги са заложили разнообразни социални услуги в общността, съобразени със спецификата на всяка една от общините.
5. Продължава работата по развитие на приемната грижа в област Пазарджик.
6. Непрекъснато проследяване динамиката на потребностите от социални услуги.
7. Широка медийна разгласа на добрите практики в област Пазарджик, по отношение на постигнатите резултати;
8. Установяване потребностите от обучения и обмен на добри практики и системата за управление на изпълнението да бъде обвързана с атестационните формуляри за всеки един служител
9. Системата за управление на изпълнението да бъде обвързана с атестационните формуляри за всеки един служител

VII.ПРЕПОРЪКИ

1. При необходимост да се извърши актуализация на общинските стратегии 2010 – 2015г.;

2. Да се изследват от общинските администрации потребностите при планиране вида и обхвата на социалните услуги;
3. Да продължи ефективното използване за финансиране от Структурните фондове на ЕС и усвояване на средства от различни национални и донорски програми в областта на социалните услуги;
4. Да се осигури добро управление на наличните ресурси и стимулиране участието на всички заинтересовани страни;
5. Да се насърчават доброволчески практики и осъществяване на по-тясно взаимодействие с неправителствения сектор в процеса на осигуряване на ефективността и качеството на социалните услуги, както и да бъде приложена корпоративна социална отговорност;
6. Да се разкрият междуобщински социални услуги, обхващащи потребители от повече от 1 община чрез изграждане на междуобщинско партньорство;
7. Да се иницират и развият смесени междусекторни услуги и/ или мерки (проекти) за социално включване на уязвими общности и рискови групи;
8. Да се осигурят възможности за непрекъснато обучение, обмяна на опит и добри практики с цел развитие капацитета на екипите, ангажирани с управление на социалните услуги и на доставчиците;
9. Да се въведе практика за осъществяване на индивидуална и групова супервизия, като елемент от системата за управление на човешките ресурси и като средство за подобряване качеството на предоставяните услуги;
10. Да се въведе система от балансиращи системи за показатели за ефективност и да се анализира необходимостта от обучение, съгласно плановете за обучение по звена и личните планове, като същото бъде обвързано и с елемент на материално стимулиране.

Настоящият доклад е обсъден и приет на работна среща на Консултативния съвет по обществен контрол в областта на социалните услуги в област Пазарджик, съгласно Заповеди на Областен управител на област Пазарджик с №№РД-383/30.12.2011 г. и РД-138/04.07.2012 г., на 19 март 2013 г., от 10.30 ч., в Приемна зала на Областна администрация – Пазарджик.